12

ගිල්ඩා දිනුවිලගේ සීතාගේ වේදනාව අති මහත් විය. ඇය අතැඟිලි තලවමින් කෑ ඒ ඉදිරිපත් කිරීම අසමින් උපසේන බොහෝම වෙලාවට ගත් ගියේය. ඔහු සිටියේ ලොකු සෝෆාවක හිඳ ගෙනය. ඔහු අසලම සමන් බණ්ඩාර. අනෙක් කීප දෙනාද වෙනත් අසුන් වල හිඳ සිටි අතර කාලය සීතාගේවට සමීපව සුව දුක් අත් පුත්‍රයා හිඳ සිටියේ. සිනාසුනක් ඇරෙන් ගත් රූප කොනෙක මෙන්. එකම ඇඳුම - ඔලුගනයි. සෝකයෙන් ඉද හිට ගමන් කළා නම් ඒ දුන, නිශ්ශබ්දතාවයි මෙතැන පන්සලක - ගල්ලියක තිබිය හැකි නිශ්ශබ්දතාවක් විය. ගල්ලි - පන්සල් වල නම් ඇත්ත වශයෙන්ම නිශ්ශබ්දතාව ඇතත් නොවේ. ඇතැම්විට ඇතිවන අධ්‍යාත්මික නිශ්ශබ්දතාවක් මැද සීතාගේ ස්වර තරංග දෙන් වෙවලමින් මෙන් ඇදී ආවේය

උපසේන සුනිත ගැනත් නිමල් ගැනත් සිතුවේය. එදාගම ඔහුට පෙනුනේ තමාගේ වම්පසට මදක් ඉදිරියෙන් මෙන් හිඳ සිටි ගමිමාවයි. අනතුරුව ඔහුට මතක් වූයේ ඇය හා ගත කළ කොඳුරු හෝරාවන්ය. මේ සංගීතය ඒ අවස්ථාවන් සිහිපත් කරන්නට කොතරම් උචිතද?

ඇය පසෙකින් එල්ලා වැටෙනට හැර ඇති දකුණතේ ඇඟිලි තුඩු සෙමින් තාලයට සොලවයි. රත සායම් ගෑ නියපොතු පුංචි කැරම්බියන් මෙනි. ඒ කැරම්බියන් තමාට කොතරම් සතුටු කළාද? හෙට වන - තමා පල ගිය පසු - තමාට මේ මහිමය අහිමි වෙයි. ඇත්තෙන්ම එය කොතරම් තාවකාලික සිහින සුවයක්ද? තමාගේ සැබෑ ඇල්ම ආදරය ඇත්තේ සුනිතා වෙතයි

සුනිතා රෝගී වූ දා පටන් තමා ඇය හා සංසර්ගයේ නොයෙදුනද දෙදෙනා අතර ඇති සෙනෙහය ආදරය තමන් දැක්වීම කිසි අඩුවක් නොවේ. ඇගේ රෝගය තම ඇල්ම වැඩි කරන දැඩි බැඳීමකි. තම පුතා නිමල් කෙරෙහි ඇති සෙනෙහයත් ආදරයෙන් ඒ තරමම දැඩිය. තමාගේ දූන් එකම ගැලවුම් කාරයා - සමන් බණ්ඩාර ඇතැලේගම -

උපසේන ඔහු දෙස බැලුවේය. සමන් බණ්ඩාර ඇඟිලි ලෙස තමාගේම කලිසම කකුලට තාලයට තට්ටු කරයි. ඒ යට - සාක්කුවේ ඇත්තේ තමාගේ ලිපියයි. තමාගේ දූතයා - සමන් බණ්ඩාර -

උපසේන නම දකුණත සමන් බණ්ඩාරගේ කකුල මත තැබීය. ඒ ආදරයකට නාසාවකට නොවේ. තමාගේ හදිසි කාරුණික උපකාරයට කෘතගුණ සැලකීමේ අභියෝග කළ සියුම් ඉරියව්වක් ලෙසිනි.

සමන් බණ්ඩාර උපසේන දෙස ඇස් අගින් බලා සිනාසී දෙනෙත් අඩවන් කරමින් මෙන් පිටුපසට හිස ඇල කරගත්තේය. පියානෝව දිගටම වාදනය විය.

වේටර්වරයෙක් තැටියක් මත තබාගත් රතු වයින් වීදුරු ගෙන ආවේය.

උපසේන පිළිකෙව් කළද සමන් බණ්ඩාර වීදුරුවක් ගෙන තොල ගාන්නට වූයේය.

'කොයි තරම් සුන්දර මිනිසෙක්ද?' උපසේනට සිතුණි. 'මගේ හැලවුම් කාර දූතයා!'

ගිල්බා, දුනුවිලගේ වාදනය අවසන් වන්ට අත්පොළසන් නාදය අවටින් නැගුණි. උපසේනද සිනාවට සාවට මෙන් අත්පුඩි නැළුවේය. සමන් බණ්ඩාර හිස් වීදුරුව බිම තබා නැගිට අත්පුඩි ගැසුවේය. ගිල්බා දුනුවිල ශ්‍රාවකයන් දෙසට හිස නමා ස්තූති ප්‍රකාශ කාලිංග දෙසට හැරුණාය. ඇය ඇගේ අතැඟිලි සිඹ යවන්නේද අගය කිරීමක් ලෙසිනි. මීට පෙර උපසේන මෙවන් අවස්ථාවක් දැක තිබුණා නම් ඒ චිත්‍රපටයක පමණි.

හදිසියේම නවත් අබ්වෙගී සංගීතයක් නැගී ආවේය. එය නැටුමකින් නික්මී සිව්කාර මෙන් විසිර ගිය සංගීතයකි. මේසාන්, ලෙක්සින් නැගිට ඒ සංගීත රිද්මයට, නටන්නට වූයේ පියානෝව අසලට යමින්.

ඉම ඉනාම සිනාසෙමින් බලා සිටියදී ගැහැනුන් දෙදෙනා කාලිංගගේ පුටුව වටා නටමින යෙදුනාහ. කාලිංග නැඳ සිටියේ මලක් දිලිසෙන රතු පාට දිගු කමිසයක් හා කළු කලිසමකි උපසේනට සිතුණේ කාලිංග සාතන් කියාය. යකළ සාතන්-සාතන්- අර ගැහැනුන් දෙදෙනා ආයෙත් ආ මර දූතියන් දෙදෙනෙක විය යුතුයි. ගිල්බා සැකිලෙමින් මෙන් වතුරින් ඇතුල් අනෙක් පිරිස අතට ආවේය. නැවුම් මල් බේලාවක් ඇමතුණි. එක්වරම කාලිංග නැගිට දෙස සිට ගැහැනුන් දෙදෙනාට සම්බවලයට මෙන් නම උකුල උන් දෙසට නලව, දෑවි, දිත් මලක් මිසව, ආශ්‍රයෙන් කර පත්‍රයක් ගත.

"හා, ගුරි - හරි සිනර් මහර්!" කීවේය.

කාලිංග කෑම පිළියෙල කර තිබූ මේසය සහිත ශාලාව වෙත යනවිට අත් ඇම දෙනාමත් ඔහු පසුපසින් ඇවිද ගියේ කීකරු කුක්කන් මෙන්.

'ඇම දේම කිසිවෙක් මේ මිනිහගෙ අතින්-ට. ඔව් දුටිත් මෙයාගෙ - තැනගෙ - මෙයා තමයි ආකෘතියන්, දෙවියෝනේ' අත් ඇය හා යන අතරේ උපසේන සිතුවේය.

ඔහු මේසය වෙත ළඟාවන්නේ සමන් බණ්ඩාර අසලින්මය, ඔහු මහ ඇරේගැයි බියකින් මෙන්.

මේසය මත නොයෙකුත් කෑම වර්ග - රත බත් - සුදු බත් - කහබත්, කකුළු මස් - ඌරු මස් - මාලු බැදුම් - සම්බෝල - වම්බටු - විජේසේකරගේ ඉඳුල් හියුම් හිල හුවල ඇම ආතම. ඇය කර්ණාවර්ත, දේශමාන් අනෙක් සෝකයින්ටත් අත් ඇත්තේ ඇසි හඬක් නොනගාය. අද ඇය කළ රතු සිල් සායකක් හා කහ පාට ඇටවකින් ඇඳලාය. මුහුණේ සිනා දුනිරෙයි දෙකම්මුලේ දහඩිය බේරෙයි. ඇය සතුටින්. දැන් ඇය පොත්තනේ ඇගේ සුර හාස්තු දක්නමය

"හොඳ හොඳ සෙල්ලම් චලි මෙන පාමෙට" කාලිංග කියා සිනාසුනේ ප්‍රධාන අසුනේ හිඳගන්න අතරේය. කර්ණාවර්ත ඔහු වෙනුවෙන් පුටුව සැරසුව ඇර දුන් සැලසුවේය.

"කාලින - නිවමලා - පෝලි කරනලා - මී!"

කාලිංග පැහැරු හඬින් කීවේය - "රං රි - රං රි. ලස්සන ඇත්තම් නි මෙරී."

කාලිංග එක එල්ලේම උපසේන දෙස බල, අනතුරුව සමන් බණ්ඩාර දෙස බැලුවේය. අනතුරුව යන්තම් සිනාසී තම පිඟාන තිබ නැඹුරු කර ගත්තේය.

උපසේන යන්තමට බෙදු ගත්තේය.

රාත්‍රිය කෙතරම් දිගයිද?

අවමන් ඇසෙන්නට වුයේ තැදි ප්‍රහර්ෂ පිටය, හඬන හඬ - සිනා කාව හඬ - ඝ්‍යුම් සංගීතයක්, ශෝකයන් නිනා නො යන හඬ. මේසය වටා ආහාර කුදින පිරිස තව කොතෙක් සමග යමක් ඇතුළේ විට කියාන්නේ ගොසින් මෙන්. කාලිංග තව ඇම විටම මහ හඬින් සිනාසී කතා කරයි. මේ රාත්‍රී කෝප්ප නොපෙනාවේ නායතුම - නායිකාවන් කාලිංග දියවඩනය. ඇම දෙනාම ඇසිරෙන්නේ ඔහුට අසීමිත ආකාරයට මෙන්.

කාලිංගට නම් ප්‍රධාන කතිර අනුකෝණල කාලකට ඉහත කියූ
කියමනක් මතක් විය. 'THE MAN WHO OWNS THE GOLD-
RULES THE WORLD.' උපසේනට මතක වී ආකාරයටයි
ලෝකය පාලනය කරන්නේ රත්තරං ඇති මිනිසායි. මෙතන
රත්තරං අයිති කාලිංගට. මේක කාලිංගගේ මාලිගාව -
මාලිගාව නෙමෙයි බලකොටුව - රත්තරං නෙමෙයි- සේරම දැන්
අයිති කාලිංගයාට. ඇත්තෙන්ම මේ මේසය මත ඇති
හැඳි ගෑරුප්පු හා රත්තරං ඒවායක්.

කාලිංග අතින් අල්ලන හැමදේම රත්තරං බවට
පත් වන මයිඩාස් රජතුමා වගේ මිත්‍යාවක්ද? මයිඩාස්ගේ
කතාව උපසේනගේ හිස තුල ගමන් ගත්තේ නාටකාකාරයෙනි
නමුත් මේ කොහොමත් මයිඩාස්ට මතක් නෑනේ මොනවාද?
මයිඩාස් ඇල්ලූ හැම දෙයම රත්තරං වෙයි. අන්තිමේදී ඔහුගේ
එකම සුන්දර සුරතල් ආදරණීය දූ එකම දියණියද ඔහුගේ
ගැස්ම ස්පර්ශයෙන් රත්තරං බවට හැරෙයි. ශාපය එයයි.
හැමදේම රත්තරං බවට පත්වීමත් ශාපයක්ම නොවේද? කාලිංගටත්
දුක්ඛ ශාප වේවි - මේ කරන විනාශයට.

'මට යන්න දෙන්න. මට යන්න දෙන්න' උපසේන
හිතලව තමාටම මැතිරුවේයි. හැම දෙනාම සතුටින් තම තමන්ගේ
ලෝක වල. සමන් බණ්ඩාර උපසේන අසලම හිඳ කෑම
කා ගෙන කාගෙන යන්නේ හත් ඇවරුම් වේලක් නොවූ
ආකාරයෙනි. මේ මිනිහගෙ කුදර කම මෙහෙම උගට එනතුරු
පෙනුනෙ නෑ නොවැ. කොටාමිරෝ සමන් බණ්ඩාරගේ වීදුරුව
වයින් වලින් පුරවයි

උපසේන තමා අසලම වූ වීදුරුවේ රෝස පැහැ දියරය
දෙස බලුවේය. ඔහු එය තොල ගා බැලුවේය. ම්-- යන්තම්
දෙහි ඇඹුල් - සීනි - ස්ට්‍රෝබෙරි රස-

හැම දෙනා වෙනම එකම වීදුරුව බැගින් තිබිණි.

කාලිංග තමාගේ වීදුරුව ඔසවා හඬ නගා කතා කලේය.
"අපි සැපි දිය ප්‍රගේ! - චී-චිකා-යට"

හැමදෙනාම තම තමන්ගේ වීදුරුව ඔසවා "චී චිකා-ය-ට"
කියා කීහ.

උපසේන එය කිරි ආවෙන කුරුවෙන ගානවය.
සමන් බණ්ඩාර නම් ඉක්මනම වීදුරුව ඔසවා මත හසින්

"ජීවිතයට!" කියා කීවේය. 'මිනිහට දැනටම බොංගක් වැදිලා වගෙයි.' උපසේනට සිතුණි 'මේ මිනිහට මගේ ලියුම ගැන මතක තියෙනවද වත් දන්නෙ නෑ. එහෙම නැතට මතක් කරන්න ඕනෑ. එක්කෝ මතක තියන්න හොඳට කොහොමත් නාන්න ඕනෑ.'

සැම දෙනාම යළිත් කාලිංගගේ විහිළුවකට සිනාසෙති. උපසේනට නම් දැන් මේ තිත්ත විහිළු ඇහෙන්නේවත් නැත. හිල්ඩා දුනුවිල මත නැමී සිනාසෙයි. ලොක්ක නැගිට වීදුරුවකුත් සමග කැරකෙන නැටුමක - විශ්ව ඉලංගසිංහ ආර්ථිකයක් ගැන කතා කරයි. ප්‍රවීන වීරතුංග දේශපාලනයක් ගැන කතා කරයි. අනිල් මැදින්ක යුරෝපයේ සිදුවීමක් ගැන විග්‍රහයක් කරයි. සේරම ප්‍රශ්න කතා - උපසේනට සිතෙයි මේ සේරම ප්‍රශ්න වැඩ - කනව බොනව වල් වල් දොඩවනවා - කට්ටියක් තව කට්ටියට සෝට්ටය කරනවා - වල් කම් කරනවා, කට්ටියක් තව කට්ටියක් ගහගෙන ඉන්නවා - මේකද ජීවිතය කියන්නෙ? මේකට තමයි මේ සවිදිය ප්‍රශ්නෙ! තියෙන මිනිස් ටිකක් ශාලාවේ නිනා වෙනවා.

කූඩෙන් යන පියෙස් වල කොයි තරම් කෑමක් ඇරගෙන ඉතිරිව ඇද්ද? කුකුල් කටු. මාලු කටු - සලාද කෑලි - බත් මුට්ට. වුඩ් - බාගෙට හිස් වීදුරු.

කාලිංග මේසයෙන් නැගිට විටම සමාගමේ පිටුපසින් විත් ඔහුගේ හුරුව පස පසට ඇද්දේය.

"සේරම රෝස පාට ඩිංගක් එක බිව්වද?" ඔහු අසන්නේ තව වීදුරුව ඔසවමින්

"ඔව් - ඔව් - ඔව්" අවමිශ් කිහිප දෙනෙකුගේ හඬ ඇසුණි

"හොඳයි මං ගොසක් කියන්නං - ඔක මැජික් බුරුමක් එකක් - -" නිනාසියාවක් ඉතිරි ලයයි.

"බිව්වම මොකද වෙන්නෙ?" සමන් බණ්ඩාර නිමන් නැගීම හඬ නගා අසයි

"බිව්වම?" කාලිංග කල්පනා කරයි. "සමනාර අපට ඔක වාසි කරන මහාබලයක්!"

"අනේ!" මේසා කීවාය.

උපසේන පංචිමා දෙස බලුවේය. මේසයේ අනික් පස හිඳ සිටින අය උපසේන දිහා බලා ඇසක් වසා තොල කට ලෙව කා සිනාසුණේය. පංචිමා මොනවා හිතනවා ඇද්ද? ඇය තමාගේ උගුරට සිටින වයිරට යමක් සොයින් කීවාය. චර්ර ඇයව තුරුල් කරගති.

" සමහර අයට මේක ඇත්තෙ සී සියකේ එකක්!" කාලිංග හඬ බර කොට කීවේය. "හැබැයි - තවත් අයට - .. තවත් අයට මේක නිදි ගෙන්නක් "

" නෑ!" ඒ හඬ නැගුවේ ලෙක්සිය. "කාලිංග යූ ආර් නෝටි!"

" කාලිංග යූ ආර් නෝටි " සමන් බණ්ඩාරද එයම ප්‍රතිරාවය කරමින් පැද්දෙමින්.

"කහල්ලා බිවල්ලා බොලි කරාල්ලා" කාලිංග මේසයෙන් අත් ගසමින් කීවේය. "අපි සේරම යළි අපේ අනික් හා-ලාව-ට. සංගීතය - නැටුම - බිය-රට - ඕනෑ කෙනෙකුට ඕනෑ එකක් - හරි! ම්? " ඔහු "ම්" කියන්නේ වඳුරෙකු මෙනි. "ම්!"

නැම ගෙනාව කාලිංග පසු පසින් යද්දී උපසේනට අප්‍රාණිකනියක් සේම උත්තේජනයක් දැනුනි. ඔහුගේ යටිබඩ රත් වෙයි. අත් දෙක මදක් වෙව්ලයි. මේ සේරම කාලිංග යටි සිතට දෙන විධානයන්ද? මේ බලෑම තමාටම පමණක්ද? කාලිංග විහිළුව කරන්නේ තමාටම පමණක්ද? එසේ කොට මේ රුකඩ වගේ හැසිරෙන අනෙක් මිනිස්සු? ඇත් නම් උන්ගේ මොල වලට බන වැදිලා ඇති. අපි සේරම මෝඩයො. මිනිස්සු මෝඩයො. මේ මිනිහගෙ සල්ලි වලට අපි බලයක් දීලා. මේ මිනිහා, ඒ බලය හරිම ලස්සනට භාවිච්චි කරන්නෙ සුල් සූත්තර වගේනෙ? අපි සේරම ඒ බල ඌලෙ නටවෙන රුකඩ.

උපසේන අකමැත්තෙන් වුව අනෙක් අය සමඟ හාලාවට යන්නට වුණේය. ඔහු අවට සිසා නැගී එන්නේ ලයිලැක් මල් වල සුවඳ. කාලිංගගේ සෙන්ට් සුවඳ. ඊ ළඟට පංචිමාගේ රෝස මල් සුවඳ. දුනුවිල නෝනාගේ සෙන්ට් සුවඳ. අර මේසා ළඟ නව සුවඳක්. ලෙක්සි ළඟ තවත් සුවඳක්. පිරිමින් ළඟත් සුවඳයි.

විසල් ප්‍රංශ වීදුරු කවුළු සහිත ශාලාවේ දිග මධ්‍යය නැටුම් පිටියකි. ඉහළින් කැරකෙන කැඩපත් ගෝලයකින් බිත්ති වලට විහිදෙන්නේ ඒ මත වැටෙන නොයෙකුත් වර්ණවත් ආලෝක ප්‍රභවයන්ගේ පරාවර්තන රටාවයි. සංගීතයක් අඩි පිරුම් වේගයෙන් නැගී එයි. කීප දෙනා දැනටම නටන්නේ වියරුවකින් මෙනි.

පාවිමා උපසේනව තමා වෙතට ඇද ගන්නාය.

"උපා - 'උපා!" ඇය හඬ නගන්නේ තමාගේ නමයි. "චන් පෝයි. චන් - පෝයි!" ඇය කියයි. මේක නම, අලුත්ම මන්තරය. "චන් - පෝයි - චන් - පෝයි."

නැව ගිලුණත් බැං බූන් කියන්නෙ මේකට වෙන්නැති. කීප දෙනා අත පය විසි කරමින් නටන අතරේ තම කබා - ආදිය ගලවා විසි කරති. තව ටිකකින් කාගේදෝ! සාරිය ගැලවී විසිවෙයි. කෙනෙක් දුනුවිල ගෝනාගේ සාරි පොට අදියි. ඈයද නටන්නේ ආවේශයකින් මෙනි. කලින්, සැන්දෑවේ අර තරමේ මිහිරිට පියානෝව වාදනය කළ ඇය දැන් රූකඩයක් මෙන් නටන්නේ කන් දෙදරවන රිද්මයකටයි. ඇමදෙනාගෙම රුධිරයට ඒ රිද්මය කාවැදුනාක් මෙනි. ඒ නැත්නම් අර රෝස පාට දියරයේ ශක්තියද? නෑ - නෑ. ඒක කාලිංගගේ විහිළු කතාවක්. මනස පාලනය කරන්නට ඕනෑ ගොන් කතාවක්.

ඈත කාලිංග පියානෝව අසල මහා සිංහාසන පුටුවේ වාඩිවී අන් අය දෙස බලා සිටින්නේ අධිරාජයෙකු මෙනි. ඔහුගේ මුහුණට වරින් වර එක් එක් ආලෝක වර්ණ පතිත වෙයි. ඒ වර්ණ නටන්නේත් රිද්මයටයි. ආලෝකයත් කාලිංගගේ මුහුණේ නටන්නාක් මෙනි. මේසා පැමිණ කාලිංග පිටුපසින් මෙන් සිට ඔහුගේ හිස කමිසයේ බොත්තම් ගලවමින් ඔහුගේ පපුතුර හා සෙල්ලම් කරන්නීය.

සෝෆාවකින් එහා මෙහා යන්නේ වීදුරු සහිත බන්දේසි දෙගොනය. උපසේන පසෙකට වූ පුටුවක හිඳ ගෙන මේ රංගනය බලා සිටියේය.

පිටත වැස්සක් ඇද හැලුනත් ඒ හඬ යටපත් වන්නේ සංගීතයෙනි.

'අර පාරට වැටුණු ගේට්ටුව දෙබ ගහ කවුද අරන් දුටුවද මන්දු' උපසේන සිතුවේය. 'සුජාතට කොහොමද? බිම්ලට කොහොමද? ඔවුන් තමා යුග ලෙනිල්ලේ නානාට යොයනවා ඇති. තමා පන්විධයක් දී ගමනේ කෙසේද? තා උගමන් දුරකථනයක් නැති නැති! ඊකන් කාලිංගගේ ප්‍රයෝගයක්. මේ මිනිහා හුම්මෝගෙම ජීවිත පාලනය කරනු ඇති මේ උමතුවෙන් තමා බේරුම්ට නොහොනෙ ඇද්ද? බුන්ට සිතු තැමියි. නෑවයි. සංගීතයයි. නෑයයි විතරද? දුනුවිල හෝනාගේ සතිය තලවී කොහේද නැත. එය කීප දෙනාගේ පාට ඇගෙයි එය කැඩුව් පොලනේ වැටී ලෙනාන්ල හුවෙමින් ඒනා ඔනා යන්නේ මියගිය පිඹුරෙක් මෙනි. සේවකයෙක් එය සෙමින් ඇද මිල්ලකට ඉවත් කරන්නේ සාජි කැරුණක් මෙනි. ඕ කත්‍රාවරෝ නෙ! දුනුවිල හෝනා කත්‍රාවරෝට ඇද ඔහුගේ මුව සිප ගනියි. කත්‍රාවරෝ ඉඩදෙයි. හොඳ හොඳ සෙල්ලම් එලිවෙන ජාමෙට කිව්වලු.

තමාගේ නැත්ත සමන් වඩාර වෙන සුරකෙනනව ඇතිද? සමන් බණ්ඩාරගේ කතාවක් අන් අයගේ කතා සේම දැප් ඉවතකට වීසි වේලාය. ඔහු තමා වයිරවිය ගලවා එය හිස වටා කරකවා ඈතට වීසිකළේය. එය කැඩුන් ගේලයට ගාතින් කරවැලක් සේ පියඹා ගොසින් ලෙක්සිගේ ඇගේ වැදී ඇගේ බඳිත අත පටින් පත් ලැබුනාක් සේ තමන් බඳක් ඈතට විසිවී ගොස් කාලිංගගේ දෙපා අසල පතිත විය. ඒ දෙස බැලූ උපසේනට පෙනුණේ කාලිංග අසල බිම හිද ඔහුගේ පාවහන් ගලවන මේසාය. 'මුන් සේරම මේ මිනිහගෙ බල මහිමයට වැල් කම් කරනවා' උපසේන සිතුවේය. 'මේ මිනිහගේ හෝර්දරේ මොකද්දෝ රාග යෝගයක් ඇති.' සේවකයෙක් ගමින් කාලිංගගේ හිස කෙස් අතරින් ඇඟිලි තැබූ යමින් ඒ හිස සම්බාහනය කරන්නට විය. 'අනේ අනිච්චං! මුදලට ඇති බලයක්!'

සේවකයෙක් පිරවූ වීදුරු කීපයක් සහිත බන්දේසියක් ගෙන උපසේන වෙතට ආවේය. දැක පුරුදු මුහුණක්. කවුද මේ? උපාලි නෙමෙයි. කත්‍රාවරෝ හෝ ද්වෛය නෙමෙයි. මේ- මේ- මේ- අර බිල්ඩිමේ වැඩ කරන ගමා නොවැ! ගමාට අද අමුඩය වෙනුවට සුදු කබායක් හා සරමක් ලැබිලා! කොයි තරම් ලැබිමක්ද!

උපසේන "ගමා!" කීවාට ගමාගෙන් ප්‍රතිචාර නොවූන ගමා, උපසේන වීදුරුවක් ගත් පසු, නිවන්ට ගියේය. එහෙම නම් ගොඩනැගිල්ලේ වැඩ කරන සතර දෙනාත් අද සාදයේ කොටසක් කරුවන් වෙලා! උන්ට නම දේව ලැබෙනවා, කිව්වේ මේක බෙන්තැන්. කවුද දන්නේ - උන්ටත් අද රාත්‍රී බොනත් වරප්‍රසාදත් ලැබේවි. මුන් මෙතැනින් නොයන්නේ එකයි. ප්‍රවීනත්, කාන්තාවන් කාමය ගලවාගෙන නටන විකාර නැටුමක! සමන් බටබැරගේ දන් කාමයය විසි කර පිස්සෙක් මෙන් අත පය විසි කරමින් නැස්සෙන නැටුමක යෙදෙයි. වජිරත් අඩ අඳුරේ උන්ගේ යටි කය අඳුරු දියක ගිලුණාක් වැන්න. ඒ දිය යට බංචලනය දන්නේ උන්ම පමණි.

පංචිමාත් වජිරත් ශාලාවේ කෙළවර යෝධ මේසය මත ලංව හිඳ දෙ, පානට සුම, පද්දති. දෙදෙනා දෙදෙනාට මොන මොනවාදෝ මුමුණති. පංචිමා වජිරගේ කරටා අතකුත් ලා ගෙන - ආනාදයන් වගේ - පංචිමා කෙරෙහි කෝපයකුත් වජිර කෙරෙහි තුහිසියාවකුත් උපසේන තුළ නැගී එන්නට විය. ඒත් උන් තමාගේ කවුද? මේක නිදහස් ලෝකයක්! කාලිංග දියවඩනගේ නිදහස් ලෝකය! වජිරත්, පංචිමාත් කොටුවලක් අයිනේ සංක්‍රමණයක කෙළවර හිඳ සිටින කුරුළු දෙදෙනෙක් මෙන් උන් බලා සිටිමෙන් පනීවන් අඳුරු දියක ගලියන මසුන් දෙදෙනෙක් දෙසයි. එක්වනම පංචිමා වජිරගෙන් පසු පස අතට ඇදගෙන මේසය මත ඇලවුනායි. අනතුරුව වජිර ආ ඇලයට පුපි ඈගේ විදුහල කෙසර රෙද අතගාන්නට වූයේය.

උපසේන තව දුරටත් බලා සිටිය නොහී හුන් තැනින් නැගිට ප්‍රාසාද කවුළුව වෙනට ගමන් ගත්තේය. තවමත් පිටත වැස්ස ඇද හැලෙයි. එය තරමක් තදට ඇලේට වැටෙන වැස්සකි. කලපු දිය කුඩු විදුලි බුබුළු මල රේඛාත්මකයෙන් දිලිසෙයි. ඒ දියර සංගීතයට නටන්නාක් මෙනි. උපසේන කවුළු දොරක් තල්ලු කළේය. එය යන්තමට විවර විය. කාටවත් නොපෙනෙන්නට කිසිවක් පිටතට ගමන් ගත්තේ පසු පසින් දොර වසමිනි. ආනන්ද කාම රාගයේ රංගනයේ යෙදෙනවුන්ට කිසි ප්‍රශ්නයක් නොවේ. කවුළුවෙන් පිටත දිගු සිහින් ගඩියක් වෙයි. එය වැසි නොවැටෙන ආරක්ෂිතය. එහෙත් උපසේන ඒ ආරක්ෂිත ගුර බිඳගෙන වැස්සට බැස්සේය.

මේ වස්සට නොවීමත් සහනයකි. දැන් තමාට සමන් බංකර කෙරෙහි විශ්වාසයක් තැබිය නොහැකිය. අර හස්‍යනත් මුල් හස්‍යන සේම අතරමංව වල්මත් වේවි. තමාගේ සියලු බලාපොරොත්තු සුන්ව ගොසිනි.

ඔහු කලපු ඉවුරට වේගයෙන් ගමන් කළේය.

උපසේනගේ හිස තුළ මෝලක් වැඩ කරන්නාක් මෙන් 'ඩිග් - ඩිග්' හඬක් ඇසෙයි. එය සංගීත රිද්මයට සමානය.

උපසේන කලපු ඉවුරේ ඇණ තියා නිදාගත්තේය. අර කලින් ඔහු දැක ඇති කැඩී බෝට්ටුව ඉවුරෙන් මදක් එපිට අඩුර දියේ වැස්සේ තෙමෙමින් සෙමින් තොටිල්ලක් මෙන් පැද්දෙයි. එය බිඳී ඇති ලණුව අඩක් දියේ ගිලිලාය. ගොඩ ඔරුවේ අඩක් ජලය පිරී තිබේ. තමා මෙන්ම අසරණව බිඳී ඇමුණු හබලක් නැති ඔරු කබලක්.

උපසේන හොඳ හැටි තෙමෙමින් බලා සිටියේ හිස් බැල්මෙනි. නොසිතාම ඔහු හඬන්නට වූයේය. පපුවේ දරා සිටි වේදනාවන් කලතමින් උඩට නැගෙන උණු කඳුළු බිඳුයිනි. ඒ උණු කඳුළු ඉතා ඉක්මනින් වැස්සට මුසුව සිහිල් විය. උපසේන අඬන්නට බිම හිඳ දෑතින් මුහුණ වසා මහ හඬින් හැඬුවේය. තමාගේ ජීවිතයට මොකද්ද මේ උනේ? විහින් ආ ගමනක්! මේ කාලිංගයා කවුද? තමාගේ කවුරුවත් නොවේ. "ඇයි මට යන්න දෙන්නෙ නැත්තේ? ඇයි මට යන්න දෙන්නෙ නැත්තේ?" ඔහු හඬ නගා කියමින් අඩුර අහස දෙස බැලුවේය. අහසේ විලිතර අඛණ්ඩ වැස්ස පමණි. තමාගේ පැත්ත ගන්නට ඉන්නේ කවුද? කවුරුවත්ම නෑ. හැමෝම තම තමන්ගේ ආගා ලෝකවල ගැලී ඇලී - පසිඳුරන් පිනවති.

ආපසු හැරී ප්‍රංශ කවුළු දෙස බැලූ උපසේනට ඇතුළත එහා මෙහා වන රූකඩ වන් මිනිස් රූ පෙනුණි. දැන් සේවකයින් ඇරා ඒ රංගනයේ කොටසකි. උපනො, දෝසේ, මරේසා, කිවාටිනෝ, පංචිමා - පින්ටා, ගමා, අන්ද්‍රේ - ඇල්ෆි- මේ හැම හැලියට වැටුණු ඇබලයින් මෙනි. තමාට පලා යා හැකි හොඳම අවස්ථාව මෙයයි. තත්ත පෙතේ නැගිට ගත් උපසේන පියාපත් නොමා ගත් මෙරුවෙක මෙන් ඔබ මොබ වේගයෙන් ඇවිද්දේය. ඇතුළත කිසිවෙකුත් තමා දෙස සොයන්නේ

නැති. සීතල අඳුරු කලවු දිය තුළ මිනී කන කිඹුලන්
සිටිනවා යි කිමා ඇසුවා නොවේද? කොහොමටත් ඒ මඩ දියේ
පිහිනා යා නොහැක. අර යාත්‍රාව කොතැනක ඇද්ද?
පොල් රුප්පාවේ පෙනෙන මානයක එහි සේයාවකින් නොමැත.
උපසේන අලුතෙන් හැදෙන ගොඩනැගිල්ල දිසාවට ගියේය.
එතැන අඳුරුය. සොහොන් පලක සොහොන් ගෙයක් මෙනි.
කාලිංග ගේ ඉවර නොවූ සිහිනය. ඔහු ඒ තුළට ඇවිද ගියේය.
බාගෙට හැදූ බිත්ති. සහිත රූප බිම මත්තේ ඔහු පසු පසටම
ඇවිද ගියේය. සේවකයින් රැඳෙන කාමරය ඔහුට සොයා ගත
හැකි විය. එහි තිබුණේ උන්ගේ කලිසමක්, අඹුඩ ~~සොල~~
කොට එල්ලෙන්නට දැමූ වැලක්, බුරුලු ඇඳක් හතරක්.
සහ නිවී ගිය කුප්පියක්. නොඇල්ලූ ලොන්තෑරමක්. මුන්ට
දමා යන්නට නොහැකි මේ කාලකන්නි ජීවිතයද? නැ
උන්ට දමා යන්නට බැරි අද රාත්‍රී ඇඹුල ජීවිතයයි. පැණි
හැලියක ගිලුණු ඇඹුලයින්. උන්ගේ අත් පා වල පැණි තැවරී
ඇත. එයින් මිදී යා නොහැක.

උපසේන අඩ අඳුරේම කුකුල් කොටු උඩරු හාල්
ඇති කොටසට ගියේය. එයින් ඔබ්බේ මිරිදිය මසුන්ගේ
පොකුණ වට, ඇති වතීන් මිදුල් බුබුළු වල එළිය ඒ දිය
මත නලියයි.

උපසේන අලුත් වූ කොනුගලයෙන් උඩරු ගාල පසු
පස දී බාග බිත්ති හා දැල් සහිත කාමර පේළිය වෙතට
ගමන් ගත්තේය. දැන් උපසේන හොඳටම තෙමී බත්වෙලාය.
එහෙත් අද මේ ලද තිදාගය කවුද ලැබේවිද? උසට පැලුණු
හොඳට තෙමුණු නර්න කොල ගොල්ලෝ ඔහු කාමර පේළියට
ළං වූහ.

යකඩ දැලෙන් ඇතුලත බැලුවත් කිසිවක් පැහැදිලි
නොවීය. දුස් ගඳක්, තෙත් පිදුරු ගඳක් අවටින් නැගෙයි.
කවුදෝ කෙඳිරි හඬක් නගයි. එක් වතාව කෙටූ විදුලියකින්
සියල්ල මොහොතකට ආලෝකමත් විය. උපසේනට ඇතුළත
රූප රාමු කීපයක් පෙනුණි. දැම කොටුවකම අඳුරු මිනිස් රූ
බැගින් පෙනුණි. නිරුවත් නිද වැටුණු මිනිස්සු! සෙවනැලි-
සේයා වන් මිනිස්සු. මේ කවුද? මොන එකොකවද?
කාලිංග මේ කරන උමතු වියරුව කුමක්ද?

තවත් විදුලියක් කෙටුවේය.

උපසේන යකඩ දැලට වඩාත් ලංව බැලුවේය. මොහොතක නිල් විදුලි ආලෝකයේ පෙනුනේ තමා දෙසට බලා ගත් මිනිස් දෑසකි. ඒවායේ යම් කිසි විස්මයක් විය. මේ වඩා ඈතින් උමතු ප්‍රේතයෙක්ද? ඒ නැත්නම් කාලිංගගේ තවත් විස්මිත පර්යේෂණයක්ද? තමා සිටින්නේ දැලෙන් පිටත වුවත්, තමාත් අර මිනිසාත් මේ භූමියේම සිරකරුවෝය. එකම වෙනස තමා වෙත අඩුම කට්ටලයක් තිබීමයි.

උපසේන දැලට ඇලී ගෙන ඔක්කාරය කළේය. මළ මිනියකට ඉතා සිදු සෙ විදි ඒ රාත්‍රී හෝරාව සංග්‍රහයේ අතර ඉතිරිව සියල්ල ඔහුගේ උදර වඩා කට දමාගෙන පිටත තාන ගෙන මහ ගනිත විය.

තවත් විදුලියකදී හිස ඔසවද්දී ඔහුට පෙනුනේ

14 end → තම අසලම දැලෙන් අනෙක් පැත්තේ දලේ එල්ලී ගෙන තමා දෙස බලා සිටින අසරණයායි.

උපසේන හිස හරවා මිනිසා දෙස බැලුවේය. පෙනුනාට වඩා ඔහුට මිනිසාව දැනුණේය. ඔහුගේ දානයිය ගඳ - දැලෙන් පිටතට ආ ඔහුගේ අතැඟිලි වල ස්පර්ශය---

"නම - මොකද්ද?" උපසේන ඇසුවේ හොයමින් මෙන්

"මං.. මං මට මතක නෑ."

"මතක නෑ?"

"නැහ්."

"කාලිංගව කොහේද හමුවුනේ? මුලින්ම?."

"මතක - නෑ."

"ගගසිරි හෝටලයෙද?"

"ආං ඔව් - ඔව් ගගසිරි හෝටලයේ."

උපසේනට කට කර ගත නොහැකි විය. තමා සිතුවා හරිය. තමාත් මේ පර්යේෂණයේ කොටසක් - උපසේනගේ හිස බමන්නට විය. රුධිර පීඩනය අධික විය. මොලය තුල සිග් සිග් සිග් හඬ මෙගෙයක් ඇසුණි

මිනිසාගේ සීතල අතැඟිලි උපසේනගේ අත මත දැවටුණි. උපසේන අත ඉවතට ඇදගත්තේය. ඒ සීතල මළ කඳක සීතලයකි. උපසේන ඈතට ඉවත්වුනේය.

තවත් විදුලියක් කොටද්දී ඔහු කකුල් කොටුව පසු කරමින්

ප්‍රධාන මිනී මන්දිරය අතට යමින් ඇවිදියේය

හොඳටම තෙත් වුණු තමා දැන් ශාලාවට යන්නේ කොහේද ? මන්නත් බෑ ! සිතා ඔහු ගමන කවුළුව වෙතට ගියේය. ඇතුලත දැන් වඩාත් අඳුරුය. ඈතින් ගලින් ගල තිබෙන දැල්වෙන රතු එළි කීපයකි. ඒවා මාවතෙහි විදුලි සංඥා මෙනි:

ඇතුලත සීත දෙනා නිරුවතින් නලියන රුවන් මෙනි. එක් අයෙක් වත් හරි හැටි හඳුනාගත නොහැකිය. තමාට උන් හා මුහුණ දෙන්නට ඇති එකම විදිය..

උරහිස් තම ඇඟම ඇඟ ලුම් උනා ප්‍රශ්න කවුළුවෙන ඇතුල් වුණේය

දොර ලියන මේසය මත හොවමා නිදා ඇවිදියාය.

තාත්තා නොවේ. පූජිත - කාශ්‍යප..

එක්වරම කවුද්දෝ මා හඬින් කතා ගැස්සුවේය.